

16 мај, Ирэван

Јерли һәвәскарлар бу күнләрдә «Наданлыг» вә бир пәрдәли мәзнәкә ојнајачаглар.

Бурада һәвәскарлар драм ојнамага чох мајилдирләр. Һәвәскарлардан биринә «Нә үчүн оперетта ојнамырсыныз?» — дејә верилән суала, «Биз чамааты мүфтә вә бича вахт кечирмәјә алышдырмаг истәмирик» дејә чаваб вермишдир.

16 мај, Ашгабад

Мирзә Чәлил Мәммәдгулузадә вә Әлигулу Нәчәфов «Өлүләр» пјесини ојнамаг үчүн бураја кәлмишләр. Полис идарәси ичазә вермәјиб, онлары Ашгабаддан сүркүн етмишдир.

20 мај, Бакы

Шәһәр театры, З. Һачыбәјов — «Ашыг Гәриб». Ашыг Гәриб — Сараблы, Шаһсәнәм — Ағдамски. Дирижор — З. Һачыбәјов.

20 мај, «Јени Игбал»:

Тә'сис едилмәсинә ичазә алынмыш тәзә мүсәлман драм чәмијјәти мүәссисләри һәвәскар чаванлардан ханиш едирләр ки, һәмнин мајын 22-дә күндүз саат 4-дә Бакы мүсәлман чәмијјәти-хејријјәсинин залында ичласа кәлсинләр.

26 мај, «Ачыг сөз»:

10 мај, Владигафгаз, Иран, Қазан вә Гафгаз мүсәлманлары һәвәскарлары бирликдә «Гадынларын һалы» вә «Дашым-дашым» ојнамышлар. Режиссор М. Гулузадә.

23 мај, «Јени Игбал»:

«Әлли илдән чохдур ки, мәрһум М. Ф. Ахундов Гафгаз мүсәлманларына мәхсус драм јазмышдыр. Демәли, мүсәлман театр сәһнәсинин бинасы әлли ил бундан габаг гојулмушдур. Тәәссүф ки, бу мүддәттә драм артистләри бу мүнвал мејдана чыхыб да Гафгаз мүсәлманлары арасында бунула белә бир мәхсус олараг биналы бир драм

һеј'әти әмәлә кәлмәмишдир. Көрүнүр беш милјонлу бир халг белә бир һеј'әтин олмасынын лүзүмуну көрмәмишдир.

Гафгаз мүсәлманлары исә бу ахыр заманларда маариф ишләринә шүрү едиб милли ишләрдә иштирак етмәјә башламышлар...

Бакы мүсәлманларындан бир нечә зат биналы бир драм һеј'әти тәшкилине шүрү етмәк үчүн «Исмаилијјә» залына чәм олачаглар.

Бу тәшәббүсә көзәл нәтичәләр үмид етмәк истәрдик...

Тифлис мүсәлман драм чәмијјәтинин сабиг үзвү:
Һәбиб Қаримов Көчәрли».

26 мај, Ирэван

Чанполадов театры, јерли мүсәлман драм чәмијјәти актјорлары, Ә. Һагвердијев — «Дагылан тифаг».

Нәчәф бәј — Сәид.

27 мај, Бакы, «Јени Игбал»:

Опера театрларынын ахыры Үзејирбәјин бенефиси илә гуртарачагдыр. Һәмнин күн мәшһур «Аршын мал алан» опереттасы ојнанагдыр.

Арвад ролуну киши ојнамаг кими милли сәһнә гүсүрүмузу дүзәлтмәјә биринчи гәдәм олачаг бу сәфәр Үзејирбәјин бенефисиндә Күлчөһрә — Шураханым Оленскаја, Асијанын ролуну ифа етмәк үчүн Үзејирбәј мәшһур ермәни артисткасы Арус Восканјаны дә'вәт етмишдир.

28 мај, Бакы

Опера вә оперетта артистләриндән ибарәт бир дәстә Закаспи вилајәтинә гастрола кетмәјә һазырлашыр. Кәдәчәк артистләр ичәрисиндә: Н. Сарабски, М. Әлијев, Ч. Багдадбәјов, М. М. Мәммәдов, Н Мәммәдов. Дәстәнин рәһбәри З. Һачыбәјов. Биринчи тамаша Ашгабадда вериләчәкдир.

29 мај, Бакы

Шәһәр театры, мүсәлман драм артистләри, М. Әлибәјов — «Мәһкәмәләр гапысында төкүлән көз јашларымыз». Режиссор Багдадбәјов.

дәфә оларга У. Һачыбәјовун «Аршын мал алан» опереттасы ойнаначагдыр. Күлчөһрә — Леонтијевич, Әскәр — Жданов. Јерләрин гижәти — оперетта гижәтидир.

19 август, Бақы

Опера театры, мүсәлман артистләри, У. Һачыбәјов — «О олмасын, бу олсун» вә «Аршын мал алан»дан сон пәрдәләр.

20 август, Бақы

Опера театры, Амирага мүдиријјәти, рус, ермәни вә мүсәлман артистләринин иштиракы илә: В. Мәдәтов — «Гырт-гырт».

22 август, Бақы

Опера театры, мүсәлман артистләринин иштиракы илә ермәни дилиндә: У. Һачыбәјов — «Әсли вә Кәрәм», икинчи дәфә.

Әсли — Ағдамски, Кәрәм — Сарабски, Кешиш — Халатжан.

26 август, Бақы

Опера театры, мүсәлман опера артистләри, «Лејли вә Мәчнун» (икинчи пәрдә), «Шаһ Аббас вә Хуршидбану» (икинчи пәрдә), «Әр вә арвад» (бир пәрдә).

26 август, Салјан

Сидги Руһулла бир театр тамашасы вермишдир.

28 август, «Ачыг сөз»:

15 август, Салјан мәктәб шакирдләри, Молјер — «Зорән төбиб». Һасил олан 187 манаты Гори семинаријасында охумага кедән ики јохсул тәләбәјә вермишләр.

31 август, Бақы

У. Һачыбәјовун назарәти алтында «Һачыбәјов гардашларынын опера-оперет дәстәси» тәшкил едилмишдир. Труппаја мәшһур артистләр чәлб едилмишләр. Режиссорлуга Абас Мирзә Шәрифзада дәвәт едилмишдир. Тамашалар Опера театрында вериләчәкдир.

1 сентјабр, Тифлис

Ики илдән бәри ермәни халгынын арасында бәјүк бир мүвәффегијјәт газанмыш олан Азәрбајҗан опереттасы «Аршын мал алан» ермәни зијалыларыны да маратландырмышдыр. Бу мүвәффегијјәттин сәбәбләрини арамаг, булмаг үчүн «Мшак» гәзетинин мүдири сентјабрдын бириндә Тифлиسدә мөвгеји-тамашаја гојулмуш: «Хан мәзкур опереттаны дилләјәрәк шөһрәтинин сәбәбләрини ашагыдакы сәтирләрдә бәјан етмишдир: «Бу дәфә дә театр орта силк чамаатла долу иди. Булардан башга Калема Адонис вә Гипокбекјан чәнаблар да вар идиләр.

Тамашанын ахырына кими галыб гоншу азәрбајҗанлыларла даими мүнәсибәт вә тәмасда булуан ермәни халгынын «Аршын мал алан»ы кәмали-зөвг илә тамаша етмәләринин сәбәбләри мәнә ајдын олду. Дүшүндүм ки, халгы бу тамашадан чәкиндрәмәк мүмкүн дејилдир... психоложи сәбәбләрә кәрә ермәни халгыны да чәлб етмәкдә давам едәчәкдир.

Бу сәбәб исә ермәниләрин... бүтүн һәјатында гулагла-ры тар вә каманчалар сәдәсилә долмуш олмасындан ибарәтдир ки, Шәрг мусигиси ермәни милләтинин дә пәјҗинә вә сүмүјүнә јерләшмиш вә руһуна ујмушдур.

Авропа мусигисини анламаг үчүн ермәни милләтинә һәлә чох сафәр кәрәк. «Аршын мал алан»да мусиги әл-бәтдә ермәни милли мусигиси дејилдир. Бу ахыркы, анчаг кәлисаларда галмышдыр.

Икинчи бир сәбәб вар исә, о да ермәни милләтинин бир кабуси-бәлә алтында олмасындан ирәли кәлир вә халг бир азачыг да олсун асудә нәфәс алмаг үчүн «Аршын мал алан»ы тамаша етмәјә төкүлүр.

(«Мшак» 3 сентјабр 1916).

(«Ачыг сөз», 13 сентјабр 1916).

9 сентјабр, Бақы

Опера театры, З. Һачыбәјов — «Ашыг Гәриб». Дирижор З. Һачыбәјов, режиссор А. М. Шәрифзада.

11 сентјабр, Ирәван

«Ислам драм ширкәти» «Аршын мал алан» опереттасыны сон вахтларда ојнатмагладыр.

12 сентјабр, Баки

Опера театры, биринчи дэфэ күрчү дилиндэ «Аршын мал алан».

Султан бэј — Оган Јаковлев, Әскәр — Чамбуридзе.
Режиссор А. М. Шәрифзадә.

15 сентјабр, Баки

Шәһәр театры, һачыбәјов гардашлары мүдирижәти.
3. һачыбәјов — «Ашыг Гәриб». Ашыг Гәриб — Сарабски.

15 сентјабр, Баки

Һачы Чаббарзадә (Һачыински) Чүрчү Зейданын романындан алдыгы мөвзу әсасында «Ибн Мүлчәм Мурад» адлы 6 пәрдалы драм жазыб, ичазә алмаг үчүн сензураја тәгдим етмишдир.

18 сентјабр, Баки

Шәһәр театры, һачыбәјов гардашларынын мүдирижәти, Ү. һачыбәјов — «Әсли вә Қарәм». Дирижор Ү. һачыбәјов, режиссор А. М. Шәрифзадә.

18 сентјабр, Ардаш

«Һидајәт» мәктәби нәфинә, Н. Вәзиров — «Јағышдан чыхдыг, јағмура дүшдүк». Пәрдә ачылмаздан әввәл кәч мүәллим Мәммәд Әмин әфанди театрын әһәмижәтиндән бәһе ачыб парлаг вә чамаат үчүн мәифәәтли бир нитг делди.

18 сентјабр, «Јени Игбал»:

Әһмәдбәј Гәмәрлински адлы бир артист кечән ил «Рүстәм вә Сөһрәб» адлы бир әсәр жазмышды... онун гәһрәмәнлары мүәллифин адилијиндән башга бир шеј делди...

Индә дә «Хосров вә Пәрвиз»и сәһнәдә сәјр едирик...

Бу фачиә барәсиндә дејиләчәк бир шеј варса, о да будур ки, «Әнуширәвани-адил» фачиәсиндән керә галмыр. «Әнуширәвани-адил» нә гәдәр ади исә, «Хосров вә Пәрвиз» дә бир о гәдәр адидир. Сәһнәдә јелләр әсир. Орадан кәләп сојуглуг һәр кәси үшүдүр. һәр кәс сөнмәјә башлајыр...

Артистләрә даир бир шеј јазмаг истәјирик... Даһа бир кәрә демишдик ки, көзәл бир әсәри фәна бир артист бәрбад едәп кими, фәна јазылмыш бир әсәр дә көзәл бир артисти бәрбад едәр. Әрәблински бир игтидар кәстәрә билмәди. Сарабски һабелә... Сарабскинин руһу Мәчһун ролуна јахындыр. О, Бәһраһи-Чубинә кими һижләкәр вә чилди ролу ојнајамаз. һачы Ага Абасов өз ролунда сојуг иди...

Театрдан тамашачылар дағылдыгы заман бир иранлы ашпаз шакирди өз јолдашына дејирди:
— Сәһнәдән буји-сәфа кәлир!

Ка. О.

Гејд: «Буји-сәфа кәлир!» ифадәси 1916-чы илдә «Чәһнәтүл-куш» ше'рләр мәчмүәсинин мүәллифи Қарбәләји Јафтумалинин «шәрифик» һавәсинә дүшүб јаздыгы мәһәһәсә-мәзмунсуз ше'рләриндән алынмыш бир мисрадыр ки, о вахт дилләрдә әзәб олмуш вә истәдәдәсиз јазычыларын әсәрләриндән сәһбәт дүшәндә «Буји-сәфа кәлир» демәклә, әсәрин тәғидә ләјиг олмадыгына ишарә едилди.

Г. М.

22 сентјабр, Тәбриз

Арамјан театры, Сидги Руһулла јерли һәвәскарларын иштиракы илә: «Тамәһ јахуд Бәхтсиз чаван», «Пулсуз-луг», «Чәһаләт», «Һәмшәри мәнзили», «Нәдәмәт јахуд Мәстәлишәһ», «Пәри чаду», «Лејли вә Мәчһун» ојна-начагдыр.

23 сентјабр, Баки

Шәһәр театры, һачыбәјов гардашлары мүдирижәти, Ү. һачыбәјов — «О олмасын, бу олсун». Мәшәди Ибад — М. А. Әлијев. Дирижор Ү. һачыбәјов, режиссор А. М. Шәрифзадә.

Мирзә Ага Әлијев бу мөвсүмдә илк дэфә сәһнәјә чыхыр.

26 сентјабр, Баки

Опера театры, һачыбәјов гардашлары мүдирижәти, Ү. һачыбәјов — «Шаһ Аббас вә Хуршидбану».

Шаһ Аббас — һ. Сарабски, Хуршидбану — А. Оленскәја. Режиссор А. М. Шәрифзадә, дирижор Ү. һачыбәјов.

АРХИВ
АЗЕРБАЙДЖАН
ТЕАТРЫНЫН
САЛНАМАСИ

